

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 30 Αυγούστου 2011

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΚΑΛΕΡΓΗΣ

**Ένας περιπλανώμενος ζωγράφος
εκ “Νήσου Μικόνου”**

Φωτογραφίες: Γιώργος Ανωμερίτης

Γιάννης Γιαννέλος

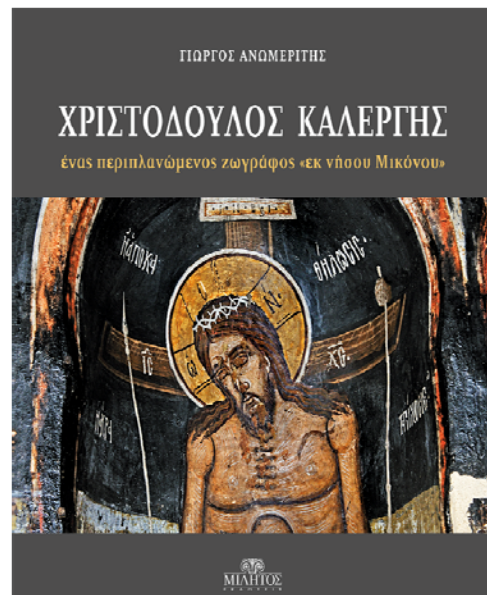
**Ιστορικό λεύκωμα, Ελληνική Ζωγραφική,
Αγιογραφία σελ. 227**

Γλώσσα έκδοσης: Ελληνικά

Εκδόσεις Μίλητος, 2011

ISBN: 978-960-464-252-6

Τιμή: 35,00 €

Ο Χριστόδουλος Καλέργης θα παρέμενε καταχωρημένος στις λίγες παραγράφους των σελίδων των βιβλίων της μεταβυζαντινής αγιογραφίας, αν ο Γιώργος Ανωμερίτης, δεν είχε την τύχη, γράφοντας το βιβλίο του για τον ιστορικό ναό της Αγίας Αικατερίνας Οίας, να αποκαλύψει 17 εικόνες του στο ξυλόγλυπτο τέμπλο του ναού, οι οποίες παρέμεναν άγνωστες στη βιβλιογραφία.

Ο συγγραφέας, κυκλαδικής άλλωστε καταγωγής, γνωστός για την αγωνιστική και πολιτική του δραστηριότητα, διαπιστώνοντας τη Μυκονιάτικη (με ρίζες Κρητικές) καταγωγή του ζωγράφου Καλέργη, άρχισε να αναζητά τα ίχνη του αγιογραφικού του έργου. Με έκπληξη διαπίστωσε ότι ο Καλέργης υπήρξε ένας πολυδιάστατος αγιογράφος, ο μόνος σχεδόν κυκλαδίτης με τόσο πλούσιο έργο και εκτός των ορίων των νησιών των Κυκλάδων. Στο βιβλίο

αυτό αποτυπώνεται με πληθώρα στοιχείων και καλοεκτυπωμένο φωτογραφικό υλικό η πορεία του Καλέργη κατά τη διάρκεια της **Δεύτερης Ενετοκρατίας (1686-1715)** στην Πελοπόννησο, από την Κυνουρία, τον Πάρνωνα της Λακωνίας μέχρι και την Έξω Μάνη της Μεσσηνίας. Είναι η φάση, όπου τοιχογραφεί κυρίως ναούς, με καταγραμμένες μέχρι σήμερα παραστάσεις, οι οποίες ξεπερνούν τις 350! Αργότερα ο Καλέργης επανέρχεται στις Κυκλάδες και ζωγραφίζει στη Μύκονο, τη Σέριφο, τη Σίφνο, την Αμοργό και τη Σαντορίνη.

Ο Χριστόδουλος Καλέργης υπήρξε ένας «περιπλανώμενος ζωγράφος» όπως τον αποκαλεί ο Μανώλης Χατζηδάκης με τοιχογραφίες και κινητές εικόνες μεγάλων ποιοτικών διακυμάνσεων, αλλά και υψηλής τέχνης και αισθητικής. Σε όλα του τα έργα, ιδιαίτερα στις τοιχογραφίες, υπέγραφε καταγράφοντας τον τόπο που είχε γεννηθεί: **“καμού του ελαχίστου ζωγράφου Χριστόδουλου Καλέργη εκ νήσου Μικόνου”**. Με το βιβλίο του Γ. Ανωμερίτη, **η σύγχρονη Μύκονος αποκτά το δικό της μεγάλο ζωγράφο**, έναν άγιο άνθρωπο, του οποίου το έργο διαλαλεί μέσω των κτητορικών επιγραφών το νησί της Μυκόνου.

Ζωγράφος της Κρητικής Σχολής, απ’ όπου και η βαθιά ρίζα των Καλέργηδων πρέπει να ήταν ανήσυχος χαρακτήρας αν και δογματικά υπήρξε υπάκουος στους κανόνες της ορθόδοξης Εκκλησίας. Αν κρίνει κανείς από την κρυπτογραφημένη φράση, την οποία αποτύπωνε σε έργα του και προβάλλει στον πρόλογό του ο συγγραφέας **“Πολλάι αι πίκραι του επιστήμονος”**, θα πρέπει στην ζωγραφική του πορεία να είχε πλείστες εσωτερικές αγωνίες και αμφιβολίες.

Το διαχρονικό έργο του Χριστόδουλου Καλέργη καλύπτει ζωγραφικά την περίοδο 1698 έως 1740. Όπως διαπιστώνει κι ο συγγραφέας, σίγουρα σε μια επόμενη έκδοση τα έργα του Καλέργη θα είναι πολύ περισσότερα, αφού μόλις τώρα άρχισε η συστηματική αποκάλυψη της δουλειάς του.

Το βιβλίο, με μια καλοστημένη δομή της ζωγραφικής διαδρομής του Καλέργη από τόπο σε τόπο και εκπληκτικές φωτογραφικές αποτυπώσεις της τοιχογραφικής του δουλειάς, με πολλές ολοσέλιδες εικόνες, αλλά και λεπτομέρειες των έργων του, εισάγει τον αναγνώστη, με μια γενική περιγραφή

της μεταβυζαντινής αιογραφίας στις Κυκλάδες, της ιστορίας των Καλλέργηδων και του Χριστόδουλου Καλέργη.

Ο Γιώργος Ανωμερίτης, όπως και στα προηγούμενα “κυκλαδικά” του βιβλία («Βυζαντινό Πάρκο Τραγαίας - ένας νησιωτικός Μυστράς στην Κεντρική Νάξο», «Το Κάστρο της Νάξου και οι Εκκλησίες του», «Αγία Αικατερίνα Οίας Σαντορίνης», «Νάξος και Μικρές Κυκλάδες Άνωθεν» και πρόσφατα το «Μοναστήρια των Κυκλάδων με πατριαρχικά σταυροπηγιακά σιγίλλια») έτσι και σ’ αυτό, που είναι και βιογραφικό και επομένως εποχικό, συνδυάζει τα γραπτά αποτελέσματα της έρευνάς του με σχολιασμένες ψηφιακές εικόνες των έργων του Καλέργη, των τόπων και των ναών που ιστόρησε, συνδυάζοντας πάλι κείμενο και εικόνα σε μια ευανάγνωστη ισορροπία.

Ο ίδιος ο συγγραφέας κλείνει τον πρόλογό του με μια υπόσχεση προοπτικής: “περπατώντας στα στενά της Μυκόνου και στους ναούς της, ένιωσα πως το έργο του Καλέργη δεν τελειώνει στην αποτύπωση αυτής της έκδοσης κι ας έχω στο αρχείο μου πάνω από 300 φωτογραφίες των έργων του. Αντιθέτως, πιστεύω ότι η αναζήτηση τώρα μόλις αρχίζει... Ο απλός και σεμνός ζωγράφος που πάντα γυρνούσε στο Μαράθι, κάπου θα μας περιμένει.”